

ROMÂNIA LITERARĂ.

Nº 14.

Sassi.

16 Aprilie, 1855.

ЛІМВА НОАСТРЪ.

„Les peuples modernes ont le plus souvent reçu leurs langues de la force des événements dont ils n'étaient pas les maîtres.“

Maltebrun.

Asia аă fost леагънл літвілор. Лімва este stenografia гъндвлі, тіјлокъл de a не тълтъчі гїндвл, de a іnsemna прін сънетъл глазвлі обіектеле че не ловескъ сімдвлріле саă дххвл.

La noi Români însă începe лімва a нă тай фаче ачеа слъжъ, твлдемілъ фіе neo-latinismълві, каре воіеште a іntpodвче ші а ім-пнне къвінте неіншелесе ші форме străinatice фіреі літвей Ромънеші.

Se bede къ соапта церей noastre, пе лъпълъ алтеле, аă врѣt съл se фолосеаскъ пъблікъл пе кът s'ap пытé din къношіціле, aktibilitatea ші зелъл петъгъдйт аї пъділор барбадъ че авет, ші ачеаста, din sinigra прічинъ къ тіјлокъл каре іші іmpărtъшескъ идеіле пе кореспонд къ певоіа, къ stapea попорвлі, врем a zіche къ лімба пе ле este іndestvl de іnduleasъ, de Ромънешкъ.

Însă în фындвл кътіеі Pandoreй че se ревърсъ престе noi a remas пъдеjdea, o пъдеjde къ attъ таă іntemeietъ, къ кът патriotis-

твл ші ръвна ачелор бърбадъ ле кредем таă pressus de jъртфіреа зупор капризіоase форме, ші а къторва strъline ші греле къвінте, къ кът ачел бърбадъ сінт конвінші къ зуп попор че вреа іn sъfършit съл se dewlente din амордіала іn каре іn adзsепъ времіle, зуп попор че вреа съл se supijine ne drpentzrile salе, зуп попор че вреа съл se іngътfeze къ istopia sa, фіреште пă поате съл фіе іnstrъnat de mowteneprеa sa чеа таă леїгітъ ші чеа таă скампъ, de лімба пъріцілор сеї.

Пе лъпгъ ачесте прівірі, таă сінт доăt іm-прециврърі че требвіе съл іndemne a пързіи formele іngresitoare скріереі ші къвінтеle de каре пă se simle певоіе neapъратъ.

Întъіg, къ іntъnечіstvіl рзгіnіt, reprezentat de твлте персоане din доăt класе пеякърътоаре а ле adзpърі, класе че'ші-аă supijiniit пързреа прівілещівріле ші авззріле пе newtіnцъ, гъ-сind motiv a кърті аззора neіnделенецерей літвей, se гръбескъ а звоне іndoelії кіар фоло-сінда іnвъдътврі.

Al-doile, къ semi-іnвъдътвра претензіоа-стъ ші піzmашъ, пріn sinigra вшврътate a стмълі, вътънд ла okі, аціонце a іntъnека мерітвл адевърат ал Ромънілор че пе вінъ ші din alte пърцъ, ші каре din neporochіre aă пъка-тва оріціал ал neo-latinismълві, тіјлок че іm-піедекъ пе четіторі de a мерџе іnainte, пре-

към с'ар ингрезе чинева де о кълъсторие ин ка-
ре ар инълни тълте хонгри ші тълте дръмърі
пътблате ші singlative.

II.

Ка съ арътъм къ нъ пътлем пътмаі декът
скормолі ші пътстра оріціна латинъ ин къвін-
телие ноастре, вом воркі пътін desupe рдипреа
лімбілор тоапте, към ші де кіпл къ каре
ачеле поёе се инпрѣтътъ ші се десъвършескъ.

Deskonoprіrea Sanskrіtъ, векеі лімбі а Indie, аж тъет nedkterіrea desupe обършиа ші
формареа лімбілор. Лімбіле акърора тълпінъ се
паре а фі sanskrіtъ se пътескъ indo-европе-
не; еле къпріндъ фаміліле врътътоаре: in-
diana, neprana, romana, indo-еленіка саъ
трако-пелаціка, цермана, славона ші челтіка.

Sanskrіtъ se апроніе прін къвінте кът ші
прін форме de лімба Греакъ, Latinъ, Церманъ.

Ачеасть рдипре se инсемнеазъ днпъ осеаіте
потрівірі, de пілдъ:

Sanskrit.	Елін.	Latin.	Ромън.	Церман.
Свампа	ὑπνος	Sommus	Somn	—
Свадѣ	γάμος	suavis	—	—
Дева	Δευς, Αιός	Deus	Zeъ	—
Пада	ποδος	Pedes	Шічіор	—
Иамала	—	Gemelus	Чемене	—
Сваспи	—	—	—	Schwester.

Asemine скімбърі ші тълърі de літере (слово) se вълдъ ин тоате лімбіле, кънд se ин-
прѣтътъ зна de ла алта. Афаръ de ачесте пре-
скімбърі инътъплътоаре, доътъ se densmeskъ
ълкъ: střípncrea (контракція) ші adъncrea
(спентеса) а знеі саъ таі тълте літере. Ачеа
Франчезъ este зна din лімбіле челе таі къ
тълте контракції, ші таі инъкърката къ лі-
тере бине-скімбътоаре (евфоніче), de пілдъ:

Latin.	Франчез.	Latin.	Франчез.
Benedicere	bénir	Latrocinium	larcin
Abradicare	arracher	Parabolare	parler
Désiderium	désir	Zelotypus	jaloux
Melodumum	Melun (орам)	—	—
Ternodurum	Tonnerre (id.)	Numerus	nomBre
Avica	oie	Camera	chamBre

Coctus	cuit	Simulare	semBler
Deretro	derrière	Cumulare	comBler
Satulus	Saoul (сълъл)	Pulpitus	pupitRe
Pecten	Peigne	Thesaurus	{ tRésor Θεσω-ανъзor
Oblivio	oubli	Nutrire	nouRrir
—	—	Axilla	aiSSelle.

Лімба Франчезъ, прекъм ведем, аж ляат
тълте къвінте din Latina, дар н'а юст преа
ингріјітъ ка поі а къста съ ле пътреze фор-
ма, саъ терминація. Ea s'а юlit а франчиза
къвінте инпрѣтътъ, нъ а latiniiza лімба
франчезъ; аж къзат съ съпзе инпрѣтътъріе
че аж фъктъ, регулерор ей проірій, аж цінат
сокотеала гъстълъ ша сънетълъ. Лімба фран-
чезъ нъ se форма de-adrentъ din Latina, чи din лімбаціяріе Wallon, Normand и Picard.
Јар поі пре a noastre воіт а о къръді ша о
траце de-adrentъ din latina, каре ші ачеа-
ста se траце din Toskana, јар ачеаста din Елі-
на ші Челтіка, довадъ кътева къвінте еліне:
aurum αὐρον, vox βοή, luscus λοξὸς (инкргчі-
шет), fortunā φερον, superbū ύπέρβιος, aqua
άχα, ἀχελῷος, annus ἔνος, ші алтеле.

Чине вреа съ инътъпътъдеаaskъ ші съ десъвър-
шеаaskъ прекът se поате о лімбъ, требвіе съ
нъ tipanizeze инърѣзіціеріе, съ нъ despre-
шеаaskъ обічейріе, съ пътреze чеаа че este
ші se инъделеце, ші съ фіе кътиеніт ші ло-
цік, ка инътърънд пътмаі къвінте челе фъръ
дрент de инъмінтеніре, челе че ловескъ аз-
зъл, съ пріимеаaskъ челе пріиміте одатъ, ші съ se
инъпътъ къ челе пеанърале, днпъ че ле ва
ромъніза форма. La dimpotrівъ, ляндъле къ
грамада ші фъръ съ фіе de невоіе, фачет din
лімба noastre, токмаі акът кънд пріндем ла ss-
флет ші ла віеацъ, о лімбъ de ин-
скріпції, ші чеі таі ръл! дъма препозне саъ до-
пинга de a аръта шіїпда лімбілор střípline, саъ
пенъзареа de a ne фолосі коміатріоції. Ачесте
ълбе инътъріи поітъ съ нъ фіе intemejete, дар
лятма in astъ инъпредіяраре ка ші in алтеле

нъ аштеантъ декът motivърі ка се'ші окъпе трън-
дъвіа пе келтіалъ střeňinъ.

III.

Попорвл este о majoritate каре тръбъе а фі
лъмианъ дар ші аскълата; інделецет къ тръ-
бъе а зіче маі біне pedes декът katandisit,
рапорт декът анафора, реферат декът до-
клад, sъbstpas ші нъ качерdisit, дар нъ ве-
дем невоја а пореклі нъмай декът кътева къвінте
бъне, молдовенешті саѣ імпъмітеніте, къ алтеле
Latine ші некъноскте.— Нъ sокотим de тре-
бъінъ а ле маі іншіра аіче ка нъ, din ін-
тътиларе, съ јѣкнім ін вре уп къвінъ вре о
съмъічівне лімбістікъ а къіва. Asemine къвінте
ші форме se маі гъseskъ ші ін тълте јсрна-
ле прогресисте, адікъ скрісе пентръ оамені
інвъцаци. Am sъѣті іnsъ ші пре оаменії гъп-
гаві а ле четі, къчі din тоате інтулціріле кон-
сонантелор, din тоате інгрезеріле волніче а ле
оптоографіе, вор пътѣ траце фолосвл че вез-
тітвл Demosten аѣ tpas o dinioаръ din пърта-
реа пръндзлві ін гъръ.

Лъсът іn пепъртініреа четіторілор съ маі
шівдече кът timп se střekъръ ші кът se пре-
къртъ шірвл ідеї прін імпънереа фъръ тръ-
бъінъ а упор къвінте ші форме необічінгіте,
маі аles іn кътру ал кърора меріт, ка съ нъ
зічет къ тъ іn леснічоаса лор інделецере,
вом зіче къ спореште, прін ea. Іn віеаша
попорвлі чеа іntinsъ se потѣ кълеще зічері пе
каре тълці ле касть ла střyinъ. Нъ denapte
de noї гъsіm къвінте: авалт, апрод, алін-
тат, бѣтак, боштілат, бѣрфе, басне, вълфъ,
вънть, галиш, гліганъ, гъпгъріре, дѣглиш, дъ-
ръ, дѣрапе, крълг, колпік, кътвіш, кълвш, къ-
леск, лъкоаре, лънчед, лешкеск, лътреск ар-
шнітвл, месър, тъгъръ, матр, мітъ, тъ обър-
шеск, үndesk (sonder), пајіште, рѣстоакъ (cas-
cade), тъ ретъшеск, соліе, іmbeňbat, іngressesk,

іnдулініт, іnвъцбрі, харцъ, холевръ, ші алте-
ле каре staѣ astъzі іnлъtbrate къ портвл лор
чел пъріцеск, прекът ар ътвла чінєва къ
контъшвл пе вліце фър' а фі іntrebat de nime,
нъмай пентръ къ пз' іn фрак.

Лімба попорвлі о пъръсім къчі нъ се ло-
веште поате къ sъbcietaea кътърілор ноаст-
тре, ші пентръ къ пічі фаче оstenіала а пе
ліпі de sъkmanele ротънвлі, а пе боці пал-
тонвл, ка съ афът уп къвінъ пре каре тъл
маі вшор іл гъsіm іn чел маі іntyіs вока-
бларів de лімбі střyine. Дар че пе опре-
ште а deskide кроцікарій ші а веде лім-
ба лор ші формеле ротънешті челе біне ін-
делесе de тої пънъ astъzі? Іnтьлім вер-
сърі скрісе апроапе къ доѣ веакърі іnainte,
каре ворбеск іnіmeї noastre ші каре п'аѣ
тръбъінъ de тълквіре ка оаре-каре скріері,
бъне чел тъл пентръ времі de окъпаше спре
а фі маі лесне інделесе de střyin...

IV.

Еатъ към скріеа за 1680 Mitropolіtská Dosoteiz, траджето-
рія Псалміор.

Чине къпоаште чинстівл тъл пзме,
Шеде къ пъдејде петрекънд дн лътме,
Ші чине те чеаркъ къ рѣгъ кзратъ,
Дл гріежешті ла лінсъ къ тънъ 'ndратъ.

Дріт-аї пре тої фълошії
Ші веї піерде тікълошії,
Ші de om че варсъ сънче,
Ці-ї греацъ а те атінче.

Dar de че та, Doamne! te тѣаші denapte,
Ла лок de невоје ші de греате,
Ші пре пекъратъл лаші de se dismeapdъ,
De se sътмеште пре търакъл прадъ.

Сфатъл ші вороава че факъ пекъраџії,
Tindъ треје ші лацбрі съ střіче пе алци,

Ши се прindă дн еле къз твлъ дрере,
Алтора нъ стрікъ, шїшъ tot факъ скъдере.

—
Дешерт кътъ проапе tot отвъл гръщеште
Ши къз 'пшелъчівне дн tot пъгъвеште;
Къ скъзръ вънъши se 'мпъгдинаръ,
Днкът нъ-ї dрентате, пічі днлръ о цеаръ.

—
О! Дамнезеъ сfinite, тъ нъ тъ авате
Din-dp'a ta поропкъ съ мерг дн пъката,
Jъдецеле та же дмі sжnt тоате 'н фадъ,
Ши а та dрентате о ціл къ двлчеацъ,
Ши еъ пентръ tine воів фі фъръ віпъ,
Ферит de грешале ши кърат de tinъ,
Ши тъ воів феримъ ши de strъмвѣтate,
Пентръ st'mi dea Domnul днп'a mea dрентате,
Ши тънілор теле днпъ квръдие,
Naintea sa Domnul st'mi dea богъдие.
Тъ тъ дндрентеаzъ къ sжkнta ta леде,
Пре калеа ta дреантъ, Doamne, de воів мерце,
Sъ кръпе nizmashі, съ н'аівъ st'mi stp'che,
Nіchі съ аівъ воів асвпръ'мі къ пріче;
Къ se ръдикаръ din pърцил ътве,
Мъртврій асвпръ'мі къ къвіnte strъмвѣ,
Singръ тінчівна асвпръ'мі върфеште,
Ши nedipentatea днsswі se въдеште. ш. а.

Оаре ачесте іn че літвъ sіnt скrise? Năz' destvle съ добедеаскъ къ къ доъвъ веакврі
іnainte simuя оamenій ка ші astvzі, ші авé
mіjлок аші тълтъчі ideile, фър'a скrie іn лім-
ба претенціоаzъ че n'аре алт меріт ші алт
скон декът а фі таі лесне іnцелеаzъ de орі
чине алт афаръ de ромъні, пентръ каре нъ-
маі ap требі съ фіе скрізъ ші ворбітъ. Оаре
пентръ къ іnтьліm іn ръндэріле de маі sъs
къвіtele, славъ, пъдеjde, віna, въдеск, дра-
госте, скріпера ачеста este маі пъдіn sim-
уїtъ de Ромъні? Оаре ка съ арътъм къ не
ізвітъ цеара n'авет алт кіпврі? De че съ
пъзбіm дар ла ачел de a пріроні піште къві-
те іnцелесе ші іnпъmіntenite? Ши маі este
de лят aminte къ, пе кънд se фъквръ aste
іnпрътвѣtъ, Прітеній nostpi, кіар de

esista, n'авета вре o іnsemnătate іn прівінда
ноастръ, къчі ne atvнche нъ ne пъвъліа алці
Славі декът Полонії ne каре astvzі, днпъ ским-
вареа времілор, іf ізвіт... Atvнchea ne ас-
пріа апзсзл каре astvzі ne-a іnбръдішат іn-
тереселе.

(ва брма.)

D. R.

Логоф. Bantiste Велелі.*

КАПІЛ I.

Александру Іліаш ті Bantiste Велелі.

Maі doi anі se скрпесеpъ de la zioa ачеса kъnd
трей волері, sъs вп stejar izolat, jъraserъ тънціреа
дерей орі пеpеа лор.

Лнtrъ вна din волате кътърі а ле кврцілор
Domneneati din Іаші, кътърі аштернте тоате къ
ко-
воаре търчешті ші къ дісанврі de шалврі, кътърі
дн каре аврлі era prodigat ка ші пре тоате алвіt-
ріле Domneneati,-днпредіврл зпей mese лккzроase,
чe se днковъеа sъs тълціmea феліврілор de ввкате
адзсе дн талцере скзтме de meta.іvрі, ші a бъ-
тврілор de tot феліvі, st'tea, днквпціврл de sъ-
те de idіklі ші Експае.е, Александру Bodъ къ тогі
Гречії, карії тнерей жі днкіна пахаре.

— Sъ тръсешті, Мърія та! stpira зпії, къ ne-ai dat
пъnea de toate zілеле.

— Sъ'ді dea Dzezh аввдіile лві Iov! zіchea алці,
къ ne-ai dat slajve, de ne агоніsim къ че съ трът
ла zіле греле...

— Sъ'ді dea Dzezh търіреа лві Solomon, зра
іntia, къ ne-ai фъквт оamenі. — Еаръ Александру
Іліаш ле тълдемія ла фіе-каре, зікънд:

— Sъ трътіді ші воі, къ ші маі твлъ аввді, ші
маі мape чинste въ воів da! Sъ тъпкът, съ вет,
съ пітречем, къ везеліе... къчі ажом ті-ї вре-
mea ші mie ші воі, драfілор теї, кът оів фі. eъ
песте цеара asta ші воі къ mine... Stpinuегі воіпік
ла вані, орі ші кът, орі ші de ла чіп'ді nsté, ші
хала sъ въ фіе, тореа! Берекет! цеара n'ї a meal..

Дэпъ кътева оаре de la ospedal acesta la каре se ұрфиңда, ба! аша de грозаве зіле пентръ штата Молдовъ, ұн кътара asta era штата Bodъ Iași шті къ ұн персонажін пра каре үлкъ шіркъ исторієи noastre ne-аә foșt ұмніедекат de ал фаче кънос-кет штат май de тұл.

Ұн кап үзгісіт, pas ші askens sъв фесса чел рош, о физиognomie ұн каре чел шті similitudine от поаста чети тършъвіа de карактер, скампенія, ші ширеклікел шті пресs de тоаста; aceste patimі ші алте шті реле үлкъ, формынд ұн sъfaret спріjinit de до же пічіоаре че'ші askendk чыткыріле ұн шакшірі рош ші құзвоте галбене къ mestii, вор слюжі de пәнктірі дэпъ каре четиторік мәй ва къпоаште де-акті пра ұмніел ретас къ Iași, пра Логофътъл Bantiste Велелі.

Еатъ че ворвіа aceste dožь персоане:

— Mъria ta, sъ шті ворвіт de невоіле церей..,

— Sъ ворвіт, Велелі драгъ, sъ ворвіт: штапе че? N'ai ғані de ағісан? Іi s'аә stříkak кърділе, по-діріле de не тоши?..

— Ns, nimik de aceste, Mъria ta; вордан poste ла Dzeč, пічі о слугъ de-a Mъriei тале нs даче ліпші de nimik de aceste...

— Апоі?..

— Апоі, sъ шті ворвіт...

— De невоіле церей? ворвеште!

— Штіi, Mъria ta, Ворпікъл Basile Лип...

— Лип? каре аре јопнеасъ фрътоасъ? — Паліка-риөле! аї врё sъ шті шті ұншеді, ші?

— Ns, нs zik aceasta astъ-datъ, Mъria ta, ұнтреп-рѣпсе рѣпнде Ministerul, debenind рош ка фесса сеъла азіреа de јопнеасъ фрътоасъ.

— О афлат! тәрмәрѣ ел ұнтреп dingi...

— Апоі даръ че'?

— Mъria ta, Ворпікъл Basile Лип шті къ Хатма-нъл Sevin ші къ алці, аә sъ не рѣпке віеауда.

— Віеауда zică tă, Bе.е.е.и?.. Ворпікъл Лип sъ'ті рѣпке віеауда?.. Sъ bede к'аі zităt къ ел пічі нs se шті штіе че s'аә фъкът din үеаръ, sъnt акті doі an, шті? de кънд хотрісем sъ'ті нs капъл ұн пар, лаі ші la togă че'лалді.

— Eine, Mъria тă, dar ел търъеште...

— Търъеште! Е! ші дақъ търъеште?.. Велелі se teme de Basile Лип! Велелі, ла ал кървіа глас ші штіе ap тредзи sъ тремкъре тоать үеара?..

— Mъria ta, нs's ұн toate зілеле паштіле; аә тремкърат ea de кънд sъnt ел ровъл Mъriei тале,

къчі de къте опі нs тремкъра, еә штіеам штіаі деқұт s'o даә ne пърте а e i.

— Шті de че нs шті ақті tot към ғычеал атәнчі?

— Ат ғыке, Mъria ta, ұнсъ децеаза! O dini-оаръ, штіаі кътвъзіа вр'з sat, ші ne лок жллінштіам къ тілі трънштіам, (dăpъ воіа търіе тале), вір neste вір, веілікірі neste веілікірі, пъп'ті stpira аман!

— Е!, ші ақті чине te ұмніедекъ?..

— Nime! даръ Seimenii пра каре'i тріmit, ка ал-ть datъ, sъ stpînigъ віркъ, нs se шті ұнторпн; acei пра каре'i тріmit ка se'ші прімвде sінеделе прін sa-te, tot ka алъ datъ, doap se вор ұнгрозі къпні de үерані... еаръші нs шті даә ұланоі...

— Че? нs s'аә ұнторп?.. Пе тоуі sъ mi-i траці ұн үеапъ! Sъ'і въд еә, нs шті denapte деқұт тъні, ұншірауді pe zidkыrile қардай!

— Преа біне, Mъria ta, de s'ap пріnde, se... Dar Basile Лип?

— Е!, біне?

— Mъria ta, ел е не аіче не үнде-ва, askens... Sъ нs тъ шті шті аі de ров Mъriei тале de n'a фі аша!

— Гъсевшт'я даръ.

— Ns-i atyla de үшор de ал гъсі ne кът se паре Mъriei тале, къ'і om ағер ші къ кап; нs s'а пріnde ка шоарічеле ұн капканъ... Mъria ta, нs-i de шв-рзіт! аә sъ'ші репке віеауда... опі аә sъ te mazileaskъ.

— Елеі, Велелі! Ші зеč, ne ледеа mea! маре біне'mі шеде Domn, нs'i аша? пакатъл маре de m'op mazilі!

— Пакат de tot, Mъria ta! еші ка ұн лячәфър кънд te ұнтраңі ұн stpalede Domneshті... ш'апоі ші нoі iштіелалді, Mъria ta, de te-op mazilі, пердем пъпна din тънъ.

— Че'і de ғыкът оаре, Велелі?.. Аззі! sъ ne штізлеaskъ!

— Mъria ta, пра Basile Лип...

— Sъ'і таі пасы!.. sъ'і таі үрекіле... sъ'і траці ұн үеапъ!..

— Ка sъ'і таі пасы, sъ'і таі үрекіле, sъ'іл ұн-деп, үрекіле sъ'іл фі пріns шті ұнтыбы.

— Пріnde'я даръ.

— Дақъ еә аші авé поронка Mъriei тале...

— Еака'ді поронческ... да шті ла үртъ, Велелі, че tot аштепді sъ'ші поронческ? Ты шті пра біне къ тоуі, ка ші tine, sъntem аіче, зпій ка sъ агонізим ғані, алци търіре... Фъ, драгъл мәй, tot че шті къ'і de ғодос ұн intepesele noastre ш'але пріetenілор de на-

дія ноастръ... ш'аної съ вен, съ тъпкът ші съ пі-
тречем, Велелі...

-- Даќъї аша, Мърија та, по речните декти съм
искълешъ хъртия аста, прине каре диктациите прен-
депеа ля въ Basile Аспъ...

— Ша ләй Sevin, ша ләй Бөхөш, ша күй веі поғти! Adъ, Велелі!

Ши **Лиаш**, апрониind&-se de o masă din mijlocul
касei, unde era niște кълітърі de аламъ, de връбъ,
съвѣнsemпъ, Фъры съ читеаскѣ тъкар вп рънд, а-
чеасть хъртие че-ї дете Велелі къ сғieаль.

— Nine, Ведел; Фъ къ еа че штй.

Веделі, прімінд'о, опі кът se стъпкні, пъ пътс ти-
пътдші вп zimbet че se лъді не sъвдіратечіле лай въ-
зе ші пе віклепіл seі окі— „Мі а mea!“ тэртібрѣ ел
антре dinці къ въкспріе.

Профітънд акъм de momentul кът ministru Bе-
делі se прегътеште de a eshi, ші ворбеште кът стъпж-
нзл se ѕ de лвкррі пюдін импортене пентрі шірал
истопієи noastre, съ зічет къте чева каре съ факъ
таї купоскэт четіторізлкі карактеръл лжі Іліаш. Къ initia-
ma пльтъмдітъ de настъръ днр патима чеа грозавъ а
тъндриєй, ші днр setea de търіре, Іліаш, орі кътъ
нарте лжа ші ел din jakbriile, din вірхріле че ръдика
Велелі de пе цеаръ, sъб фелхрі de denstirі, пз ера
днръ маї пічі o datъ ел карееле архака, de ла sine,
тоате ачеле вірхрі ші аугърі че сквречеа цеара. Лжі
жі треба търіре; днквнцізрат de оамені de нація
са каре шіеа а профіта de setea лжі, еї, й-о потоліа
прін titisріле помпоае че, фъръ de ршнне, жі dъ-
dea, еаръ еї se тълдеміа къ чеа че лі se пъреа
маї позиів: къ ванії че сквречеа din'цеаръ, днръ по-
рочч Domneshі, пре каре ле ера преа ышор de a
ле траце de ла Іліаш.—Аша, ачестія жі ера de а-
рхака, неокапънді-се de пічі yn intepes аж це-
реї, съ пеtreакъ zi ші поанте ла венкетір, ла пе-
тречеръ, ші съ se vadъ днквнцізрат de пътолзл а-
чел de slkгtъріт пре каре Domnii Moldovei днчепъ-
серъ а'ші днфінца, днръ moda кврдеї sъзеране. De
днрдатъ че Ministru sej лі проквра челе че пльччеа,
пюдін жі пъза лжі къ че тіјлок Фъчеа еї ачеста.
Ші eatъ къ de неіпъсареа ачеста а лжі, воеїрій пъ-
тжанені шіссеръ профіта, днр кврцере de doi ani
трекунд, пентрі de a pesvртъ цеара азупра лжі. Ап-
дешерт Велелі, віклепал Ministru, лі арѣтасе de
маї тълте орі че форѣанъ клюкотіа азупра тілкрора,
пз atut ka съ скапе віеада лжі Bodь, чі съ пз пеар-

дъ, ешind Iisiam din Domnie, тijлокъл de a se ~~жн-~~
аваці. — Domnul ridea de toate пресси сперіле че-ї
аръта фіара ачеа егоистъ: „Арпкъ віркрі по же, Ве-
лелі, ті зичеа ел; пыне веілккрі греле!.. Такъ п'аё
че фаче ші rindeskъ ла реввѣтирі... дъле de ляккъ!..
Че пайва! тѣ, каре ші пре mine m'аі ~~жн~~ възъцат ~~жн~~ apta
de a domni асхора Молдовеніilor къ асемине mod,
тѣ акъм te temi de ei?.. Тѣ, Велелі!.. Ха, ха, ха!..

Еакъ че фел de персоане гъверна вѣта Молдовъ!

КАПСА II.

О j үпінеастъ.

Съ венім да шірвл історії поастре.

Къде-ва минте датъ че Йиаш искълнise хъртия лаи
Велели, ачеста еши. Атепч! Йиаш дикисе датъ ел вша
къ киеа ши, дескизънд о альт вшъ аскъпъ дикръп
колд de пърете, дете дикраре вшн фемеи.

Върста еи, (деава съ фи-авст 18 ани), адъофишъ де алвеада ка лаптеле а федеи сале; окй sei mai фръ-
томи деекът червъл din Маѣг; tot къпашорзъ еи
жукопнат de първл sei ътъчт не дашъ алвъл фес;
тазия са чеа т.иудиоасъ че se desina прин ферме-
неаоа de фир потенцилъ не лъпгъ тијлокъ-ї tpas
прин инел ши тичинс de пафтале къ петре скампе,
тоате, тоате фъчеа din nevъстѣка asta о фрътъссеъ
атът de паръ, къ дакъ аи фи жантълнит-о юн цеана zi-
леи, прин връшъ mante saă кодръ, nsmai деекът аи фи
дзатъ о de връшъ зажъл.

— Еї біне, јєпінеасъ Szazanъ, ти zise Liаш лън-
д'о de тънъ ші фъкънд'о съ weадъ ne diban; акем
с'аә dss Веделі, поші съ тънътъ...

— Мърия та, няма ли аз никой да си сънеш, пешкенце
жопинеаса какът вън глас аша да дълче към пъти одаш
наш пост кънтаре ъщереасъкъ.

— Да спохнімі, аша съ тръешті, драгъ јашнеасъ! чиє ції барбат?

— Măriția ta, mă por de ieptape, dă astă năști neboie să spun.

— Ши де че нэ?.. Че? оape тэ нэ тъ юквеший,
Сэзъпіцү?

— Е ё съ ти юбеск?.. е ё не Мърия та?..

— D'anoï фірште! de време къ ў'аѣ пост тіль
de mine ши н'аї врят съ кад сэв патпареле конспі-
раторіюп не каре аї веніт съ мії дескопері, съ
веде къ...

— №, Мърия та, №! те'пшем!.. п'ам əвєт піч одать алганд,ベンind аиче, дектъ ачел съ'ші тънти віеага... Asta ash фі фъкш'о ші пентра чел таі таре даштап ал тэж.

— Dar дакъ акъм та'ші еші драгъ mie, Szszynikъ?..

— Ех, Мъриє тале... съ фіх драгъ!..

— Еака! ші че те мінніеазъ asta?.. Дакъ ны тъ крепі... дъ'ші о гвардъ! — Ші лъсундші вибрація не даш гъледжіл ей чел de левъдъ, асканс съв тългимеа шірбрілор de салве, таі жіші апропіесе възеле de а ле еї, dar ea de одатъ, smыnchindse din врапуї, фьці ла зішь ші, черкънд s'o deskidъ, ръкні:

— Мърия та, дъ'ші дрѣмъл съ тъ дѣк!..

— Sъ te дѣк, Szszynikъ? zise ел реапонииндсе de ea; da eї te іssbesk!..

— Мърия та, ласть!.. аї үйтат къ ам варват.

— Аї варват!.. ш'апої?.. Te-oïsh desпърці еї de дәннесі... ретмі къ mine!..

— Dъ'ші дрѣмъл, аї міхъ!..

— № вреі съ ретмі?

— №! Dъ'ші дрѣмъл!

— Ха! ха! ха! ші еші познашъ? Sz'ші даš дрѣмъл.. пар'къ ам къпкіеат.. Azzi dta?.. Sz'ші віе sinfrerіkъ дн ласть, ш'апої съ'ші даš дрѣмъл! Szana skimba феде ші дріченіа тремъра ка варга. „Че ам фъкш' еї? че ам фъкш'!“ Ea жіші фръпцеа тъніле, не кънд Iliash, дн прада зіні тършаве пофте, о сорбія къ окі.

— Askalъ, Szszynikъ, жі зіче ел, лъсунд съ іссвікпеаскъ вълкапл че-ї клокотіа дн sin; фій a mea!

— Ех, а Мъриє тале? №, кът оіх тры!

— Фій a mea, Szszynikъ, ші'ші чере че-ї вреа: кърці, тоші, салве; съ ны таі ші еї че фаче de талте авдії!..

— №'ші трабе пімікъ! върбатъ тэж аре de тоате... дъ'ші дрѣмъл!.. Мърия та! ласть! съ es!..

— Sъ еші?.. ха! ха! ха!.. еї! аної, зеї! еші de tot познашъ!.. Sъ еші?.. da de че аї веніт? ка съ еші?

— Мърия та! дндраре!..

Ші ea se ръпезі snре Iliash ка ші кънд ар фі врѣт съ i se аропче ла үеппікъ, dar цінънд чева къ о тъніе не съв ферменеа. Doї паші ші ea ера лъпгъ Bodъ... кънд de o datъ o батае ажітъ дн зішъ, о фъкш' съ stee ne лок.

— Deskide! deskide! stірігъ sn gias dinco.lo de зішъ. La азіреа авестій глас, Iliash se simjі таі ла

жандытпіп de кънд азіре кънд азіре днтыіле вътій, къчі акъм къпоскісе гласыл лві Велелі.

— Днтръ еаръші үnde aї stat dinioape; зіче ел дн-чет кътре Szana. Ші апої, ne днпргіjindse таі толт de ea, se дәче съ deskidъ үша, зікънд: днтръ Велелі!

La пытеле ачеста Szana каре ны азквілase по-ропка лві Iliash, словоade үп үнет прелюдіт ші днainte de че съ фіе днірат ачела, ea se ръпеде ка фольцеръл, se ловеште пент дн пент къ ел, ші дн фьга таре трече корідоарел...

Лиаш вреа s'o үртъреаскъ, dar Велелі азквінд'ял de поала рошеісале үіквелe: — Sъы, Мърия та! ны' време акъм de петрекст...

— Че este? stірігъ ел къ тъніе.

— Szantem пердѣці!.. цеараї дн пічюаре!

(ва үрта.)

B. Alisandrescu.

AMINTIPI. *

(үртаме.)

II.

Пе лъпгъ зімра Мърізкы, пе лъпгъ він-тэл че бате пріп пър, пе лъпгъ кіпіріле тред-кетвілі че se інвіртескъ in oki-mi ші in inima mea, de-аззора satzлі aзд pъdіkъндse үп ххет; алте ххете pespандші ші клокотескъ пе dealgri ші пріп въї; ххете веzele de фете ші фольці че віпш къ florі ші къ kordele; zi inty-Maiш až sosit in sat ші бате la toate үшеле, la бордеle, la касе ші ла кърте; zioa Arpmindinei in каре пелінліт съ дъ' чеп!.. De аші фі авт порок съ фій ші еї din чеї інвіцації че скрів in літвъ фрътоасъ, de ны аші фі simjіt in кътреатл лътей къ чеа таі таре неноје а отвлі este de a фі аззіт кънд stірігъ, de a фі askalътat кънд чере, de a пытэ плъп-де кънд үл doape, de a ворбі, de a se мін-гъе ші аші adзче aminte in двлчea літвъ а тате, in двлчea літвъ а повестілор каре аж

întinþpit ikoane дръгълаше ші поетиче in înci-
năpîrea copîlăriei, аші фі пэтат споне къ по-
bestea din ляпъ: e tonnela Danaideilor,
tradiçisne obidikъ, aßgmentatъ de tra-
digisne a евраїкъ а резултати фра-
тічід, Капітал ал IV din Опера при-
ма а челе връзлі Moze, реформатор
ръл ші лецилаторъл inspіrat ал Е-
вреілор; в'аші споне юръші къ сербара
зілей—int'l-Mai se леагъ къ сербътоареа зон
zine а къспілор Latine, de не времеа stre-
moшілор nostri Romanii, ші а stre-онкълі
nostri, бензіл Евандръ, каре Евандръ ера вп
фел de Папъръ Водъ Latin; в'аші споне към
se јъртфіа не алтаре in ачеа zi тіеј Фъръ
натъ, Франтеа търтелеор! цінче алве, тъндриа
імашелор! ші към съ дървіа zinei коліве de
тіере ші de фънъ, de треј орі чернвътъ, de
гръбъ спълат; dap ня sint інвъдат ші споне in
літба че am добіндит одатъ къ ламіна, одатъ
къ авзъл, одатъ къ ведерепа соарелі, а ко-
дрілор, а къспілор ші а florilор; кътъ тър-
дъ, кътъ време пъне отъл a інвъца літба
неамврілор stryine! dap ачеа stryinъ ня' вор-
беште de цаеръ, пічі de пърінді, пічі de фрау
ка бразій, пічі de схоропіле ка florile, пічі
de прітъвара къ вердеаца еі ші търтеле de
оі къ чюбаній in капъл търмілор, лъсъндьсе
не гърі de рајъ, пічі de пътгъріле къ шесе боі,
пічі de копіліде вълае ші фете de імпъріді,
към ворбеште літба че o інвајъ ші o съце
отъл къ лантели відеі!

In ачеа zi dap, първъ satului пъзія пътai
ел каселе; къді флекъі, къте фете марі ші
kodane, тоді ші toate se іmподовіа къ florі
ші корделвде, каре ла пълъріе, каре ла ко-
діде. Къ ліліечі in тъпі, къ гарофе не кап,
къ бъсъюк верде in sin, фете ла фълкъі
пъреа florі tіshkъtoare; de късеаръ фете ле
se ла, флекъі se пентъна; юр in zopі de zi,
кънд se deskidă лъкрімтоареле, віорелеле ші

toporaşii se скътъръ de роша попул, въile se
зтплеа de киote; кодрії къокотіа de покните
de фронз, de хохоле, de чімпоае; теліціе
ресьна in toate търціле de доіне; месе пъ-
мероасе se інтіндеа не съвъ копачі.

Кърціле боїрешті локшіе не атчечеа еарна
ші вара, se гътиа, se nosпъя, se іналья ла
апропіереа зілелор марі ка ші каселе съ-
теші; сербътоареа se пріміа къ ачеаши бъкъ-
ріе de боїер ші de церан, фінд зпід in кре-
динцъ, in літвъ ші in обічейрі: střítoj, sti-
xіile ырзitoape de реле, паіва, пъвъдаика ші
брлетъл къпілор поантеа її зтплеа de спайтъ
deопотрів не амъндоі. Pare къ въд тъкъ а-
чеа iкоанъ а трактълі: Mare sromot ші
бъкътарівл se фъдълескъ in кътешій кърате,
oameniі in minteni' къ тъпічіле зв'флекате, къ
корделе ла пълъріи фълфънд in вінт, se пъз-
нескъ прін ограда тътъратъ; рокіле роші ші
тълпапеле галбіне de ла пашті а ле ціганілор
se зърескъ еаръші; tot'ї plin de тішкаре;
toate феделе plin de beselie: цілпінеселе de
ла камаръ sint пърјол de амешшаль, къкоана
шіп! Двпъ твлт вълтъшаг a neпамърателор
слвці, амеші de алергътъръ, тръссріле къ кай
імподобіш трагъ ла скаръ; in зна se съвіе къ-
конъл ші къкоана, in капъл вп арпът къ чіз-
бъкъл інкъліфат in тъпі, ші къ пістоале ла
бръвъ; in a доха, цілпінесаса къ ватчіле ші
дълчеділе; in алта софраціял ші цігъпашъл se ѕ
nedesпtърjut, къ тақътъріле; in алта столікъл
къ вінацеле, кафеаоа, пъпса ші пелівл таі
къ seamъ, фъръ каре ня este zi-int'l-Mai!
апоі віне бъкътарія къ мерінде, ш'апоі глоа-
та din касъ, слвцеле, фете ле ші къкоана-
ші. De se інтімпъл вечіні, адспареа ня se
таі пътеръ; дрътъл se акопере de тъssрі
ші de кълрепі; střínsrpa, къ рекните, киote ші
імпъшкътърі, seamъп o пънть de челе хъюасе,
прекът обічіпія пъріндіi nostri de тоате трап-

теле, кълърецій, балоапеле къ фічіерій бојерешій да облоапе, брашовенчеле (de каре не-аѣ скъtit astъzi Dумнезеъ пепірб одихна чюланелор ноастре), кърдеме ші а. маїв аципглѣ intp'о поіапъ таре ші фрътоасть, іn тіјлокъл кодрълѣ, ыnde еарва-ї пеіедъ ка ып ковор, нѣ denapte de ып izвор рече іn каре стеклескѣ феделешеле. Меселе se іntindѣ: маса бојер-реаскъ, маса ціопінесеъ ші а фічіорілор, маса оаменілор ші маса діранілор. Съб поа-леле кодрълѣ верде се веде ып фок үріеш, імпрециръл фокълъ тъпческѣ въкътарі; тій іптреші се іntоркѣ іn үене de лемп; нѣрпъ-лакъл ытпле пъдзреа de мірос. Бенкетъл ін-чепе къ глаите лате; пелінъл кърде прін паха-ре, дыпъ пелін вътка, фала гоноодърілор! вът-ка че se ыайе къ ыдітъл! вътка se скімбъ къ вішінапъл; вінъл ші лъстарій іntaplѣ боіерій, паҳареле се ытплѣ des, фессріле сборѣ іn въз-дх. Sint танеле дылчі, sint танеле тъпгъ-юасе, sint танеле дырепоасе че руын іnimi-ле; вътріній інкіл. tinepitъл беа іn папчай къ-коапелор ші се сърдѣ къ лъстарій, еар къ-коапеле, къ окій ынекаџі іn амор, къпълъ вер-сърі фрътоасе de se ръзнпѣ кодрій ші се тре-zesкѣ пътнашій. Не тарціеле поеній, арпъзіїт даѣ din пътше ші din пистоале, слъщеле хълескѣ ка рой рътъчій, сърдїй se іmбаѣтъ. Порнеа-лаї о аместекътъръ нesпoвътъ: de авіе прін тіјлокъл попуї таї інчепъ еаръші а кънта прівігітоареле спъріете de хът ші de гласъл лъстарілор!..

Am възятъ таѣ зіле-іntѣ de Maїs de а-тъпчea, іn Іаші ші ла үеаръ, dap нѣ seamъпъ къ zi-іntѣ a mea; іn лок de вeseлиe am sim-гит dop ші амъръчіоне!

A. P.

D^жакоб Моръша пѣ

РЕДАКТОР РЕСПОНЗЕТОР А ГАЗЕТЕЙ DE ТРАНСІЛВАНИЯ.

„Домнеле. — Нартізан а лібертъдї тіпарълѣ, јср-палист Ромънесь de ла 1839, педактор а Дачіеї Лі-тераре, а Архівеї Ромънешї, а Фоеї Сътеншї, ко-педактор а Пропшіреї, колаборатор а Альзтеї, а Ал-бінеї Ромънешї, а Бѣковіеї ш. а. nimine таї таѣл de кът mine нѣ ыпноаште кът јсралеле сѫнт пе-апърате ұпвъцътърїй ші ұпвъпътърїй попорълѣ, лібертъцѣ пъвліче ші прівate, прогреселор чівіліса-діеї, ұпtr'он қвѣнт. Кънд dap ұп Ромънія Літераръ ам пълнікат рефлекціїлे теле азыпра Јсрпалисмълѣ Ромънесь, еѣ нѣ ам авѣт de үел de a atinце персоналітъцї, de a үелье idoli, ші таї а-лес піргеї. Скопъл таѣ аѣ фост таї таре. Аръ-тънд трактатъ ші презентъл Јсрпалисмълѣ пострѣ, піе-дечіле ші дефектеле сале de ғацъ, ам вроіт прін ачесле съї арът ші че тревеे съ ғакъ, ші не че-кале аре съ ғртнезе ұп віттор, дақъ вроеште съ а-յонгъ ла ачеа қвѣтъ ұпалѣ ла каре аѣ ізбѣліт пре-са periodикъ ұп алте үері таї чівілісате. Повъдзіт de леңілे ҭрасе Јсрпалисмълѣ прін челе ұптын пепе ал Еўропеї, пеіnteresat ұп кестіе прін піч ып то-тів персонал—de време че прін infipes нѣ сѫнт легат кътръ пічі о фоеї пъвлікъ—чи авънд ұп прівіре пътнай каззеде каре ұпісідекъ прі органеле пъвлітъцїл поастре de a есерчіа о ұпрієріре съпъ-тоасть азыпра попорълѣ, т'ам silit ка съ арът Длор педакторі конвікціе mea, къ дақъ вроескѣ а ве-де тределе лор респнпънд ла misiea че аѣ лжат а-зыпръші, дымніадор тревеїе прін о aktibilitate некон-тентіт съ se sijeaskъ de a'ші ұпвъпътъцї Јсрале-ле, de a se пыне ұп капъл еар нѣ ұп коада ideilor сеқкдлѣ, ші таї алес de a фі органъл лжминат а тревеїпцілор, а лібертъдї ші а чівілісагіеї Ромъні-лор, еар нѣ de a фі instrumet a nartizelор ші а персоанелор. Am тревеїт dap съ треде ұп ревістъ деосъвітеле фої periodic de astъzї.—Рефлекціїле че ам фъкт азыпра Gazeta de Transilvania акъріеа педактор de акът ешті Dумнeta, аѣ фост үртътоареле:

„Gazeta de Transilvania, pedigatъ акът de D. Іакоб Моръшіан, este ұп таре декадингъ! Ренкме-

*

ле еі аă фост маре пътai пътъ да 1848, кънд аă depirato пана лді Барід. Чеде таі ввне артиколе де-
спре дріліріле ші інтереселे рэтънілор ешіа один-
оаръ дн ачест јсрнал, дн каре пъвлічістіі чеі таі
ұнсемнаді жші въдбезеръ rendez-vous. Gazeta de
Transilvania se окопъ, прекът ді есте дн воіт,
кк інтереселе матеріале а ромънілор de neste Кар-
наці. Еар днкъ прівеште Прінципателе ea se тър-
пінеште дн екстрактіри din Gazeta de la Іаші ті din
Bestitopіл dнn Бендершті. Кънд кѣте одаіт дншіръ
вре ып артикол орініал, ачеста есте нерешит ып пан-
нерілік че і с'аă тріміс din Moldova саă din Ва-
лахia. Дн ачестъ прівіре, Gazeta de Transilvania
се поате лъєда къ акам окопъ чел днтьіл лок дн
Јсрналістіка Ромъніаскъ, къчі аă днввкат тріміса
репюмірі кк твлт квраці, ші ades кк фоарте пъ-
шип такт."

Ачестъ рефлексії каре ну атінгд дн пімікъ пер-
соана дтале, ненінд дн кестіе дектъл дтале
ка редактор, ну сжн пътai ып продект а үзделекълі
теле individuale; еле сжн рессалатка опініе пъвлі-
че din Moldova ассора јсрналілі дтале. Домніата
днсь te-аă тъният, мі te-аă хотіріт ка съміреспонзі!

Дріліл алъръреі este tot atât de сжнт ка ші аă
атак.іл; пр'п ырмаре, дріліл дтале де а добеді
пъвліклі — үзделекътор днтре dta ші днтре mine—
къ критіка mea este недреантъ ші недрінімістъ,
este днтрег аă не контестаіл. Днсь съ ведем към
аă днтреввінід ачест дріт, мі съ ведем азъміне
дакъ кк рефлексія дтале аă існеніт а сълві орі тъкъ
а днтьіл апреміація че ам фькст desupe Gazeta de
Transilvania. Днкредінід ачест редакторіе дтале; днтр'алі-
те квінте, дакъ ачестъ пенсіміт фоарте повъздійт
de dta аă турс дн пропъшире саă дн декадинг.

Всілі Roman, Domnule Mоръшіанъ, череа de ла
ачел че'ші алеңеа де алърътор калітатеа де върват
de віне ші de елоқінідъ, адікъ: дндоіта гаран-
діе а патріотизмілі ші а талентілі. Ка съмі ръс-
понзі, аи сокотіт de квініцъ ст'ці алеңі ып алърътор;
пре ып асеміне te-аă dss дн імағінадіе ші лаі къз-
тат дн фунділ Болгаріе, мі ка съ доведеміт ламей
къ еші postpenenot de Roman, лаі волезат ып ро-
ман вън; мі аша і-аă пъвлікіт днтімініреа дн
контраімі дн N. 20 ші 21 а Gazetei дтале.

Днainte de toate, днті веі da воеі ка, дн контра
каліфікаціі de Roman вън, съ протестез. Ромън
вън есте ачела каре спріјнъ кк пътеле с'еă ачеса

че скріе, фіе атъкънд, фіе алърънде. Ромън вън
нс поате съ фіе ачела каре se askande дн ыфе, ші
de аколо, тішлеміт, аренкъ тінъ ассора трекътіорі-
лор. Јsdeката че ам партато ассора фоіе dtale am
іскъніт кк пътеле тэд; ші нерешит къ атъчіе,
кънд т'ам хотіріт а критіка пре ації, т'ам ші пре-
гътіт а фі ші еă контра-крітікіт. Днсь прекът атака
тэд аă фост доіал, търпніт дн регліле ввні
квініце, ферінд'ші персоана, ам фост ші сжн дн
дрентате а чере de ла ачесаі речіроочітате.
Алтінтреле пічі еші демн de a ціні пана пъвлічіс-
тіор дн тънъ, ші пічі териіл ка съ фіе тратат ка
пъвлічіст.

Домніата, дн лок de a тъ днтіміна фъніш, адікъ
ка франкела че се чере пе-апърат de ла ып върват
каре, пындесе дн франкеа ыні јсрнал, прін ачеста
днсвши афішезъ претензія de a фі повъздіторы
опініе пъвлічіе, домніата, зік, аі авт рекріпса ла ып
a non im, пытъміт поате de днсвши домніата, о
фінцъ імағінаді, акъріеа п'ї квініцъ пісі алече-
дентеле, пісі төріледе кътъръ цеаръ ші літератіръ,
пеніръ ка ламей съ фіе datoape de aі рекноаште
каліфікація чеі плаче de a'ші da din astoritatea
са прівіа, адікъ de ромън вън. Кк ып асеміне
ромън вън, поате, дар асканс дн ыфе, веі а-
фла дар de квініцъ ка съ нс днтріл дн ламей. Дн
тіміл de тімілок асеміне лампілорі каріл ловіа кк
візіера песте оқі, фъръ а'ші аръта маі днтьі фада
ші пътеле, se ресніндеа din арена опорбліт, ші se
пътai chevaliers felons. Днсь артиколъ ыпі асе-
міне кавалер ръз лаі прійніт дн колодзеде фоіе
дтале, домніата Domnule Iacob Mоръшіанъ, редактор
республікатор a Gazetei de Transilvania; dta дар aі
a'mі реснінде пеніръ ачест артикол, фабрікат ну дн
Болгарія чі дн оффіцина дтале. Кк dta дар ам а
фаче, ші кътъръ dta тъ ші adpesez.—Am zis, dom-
nule, къ апреміація mea ассора Јсрналістіорі ро-
мъніск n'аă авт de үел de a ытъніа пре D. D.
pedastorі, ші de a ле adresa компліментеле вълней
кътъръ коре. Н'ам тressingd de каша dvoastre.
М'ам постіt дар франк опініа, ші desupe Timbă,
ші desupe Gazeta de Moldavia, ші desupe Телег-
раф, ші desupe Bestitop, ка ші desupe фоарте дтале.
Дакъ ам фост інділент ам фост пеніръ dta, къчі
аші фі тressingd съ зік твале, — токта ачеле че
ам тъкът. — Дакъ ам фост аспрі, ам фост пеніръ
редакторій Zimberblal ші a Gazetei de Moldavia, фі

каре се гългота ѝп дипрецијрър тълт тай греле де
кът ѹрналау дтале. Редакторър пентръ карі ам фост
асиръ — де ши дрент — нз с'аš тъниат асирът, мі,
кът ачеі кътъръ карі ті-ар фі фост ертат де а фі
индълфент, спре есемплъ: деканъл ѹрналістър ші
а литерадіор постри, ачела каре аш фандат ѩп Мол-
дова чеа ѩпіті тінографіе систематікъ ші чеа ѩпіті
фоаіе периодікъ пре каре о повъдеште de 28 de
ані, каре аш повъдешт аш ѩптреті скоале поастре
национале, каре не-аш dat челе ѩпіті кърді еле-
ментаре, каре аш рекіемат да віеацъ пріп поезіе,
пріп піктръ, пріп дескієрі исторіче фігуріле вітате
а венілор постри Domnі ші Ерої, а кърдя пътне ѩп
гългота тоате ѩпченітіріле кълтре інтелектуале
ші индъстриале а Молдовей, — къ тоате дефектеле за-
ле — кампіон необосіт аш інеліценції ѩп тімп де ѡх-
мътате де секол. Ші тотвіш върбаатъ ачеста, Г. А-
сакі, нз ті-аш вроіт реј пентръ критіка тіа, пентръ
къ шіе де тълт къ прецьеск адевъръл, пентръ къ
шіе къ апредіаціа че ам фъкст деспре Gazeta de
Молдова нз ѩпітіеазъ ѩп пімікъ терітеле че
ші-аш добъндит ѩп исторіа ѩпченітілі літерат-
реї Ромънешти.

Дакъ п'ам къдат дефектеле редакціеї Га-
зетеї de Moldavia, пентръ че съ къдат пре ачеле а
редакціеї Газетеї de Transilvania, кътъ каре нз
есте пічі ві motів de eosъtis indълfіnus? Чине ешті,
домнъле Мэръшанъ? каре сжнт пътъ акам теріт-
ле дтале ѩп література ромънешкъ, сnde сжнт пре-
чию асе ле дтале скріері? Нътеште'ті јеріфеле че
аі фъкст, ліпітеле че аі спріjinit, прігопіріле че аі
сфіферіт, пентръ ка съ філ singrъ тай пре sas de крі-
тікъ, пентръ ка съ претинзі ка ної, ѹрналістъ ші пъ-
влік, съ пріміт Gazeta дтале ка ві пош декалог dat
пошъ спре таtъ ѩпкінъчіе din топуї Брашовълі?
Капітеле челе тай тарі ал Европеї, цеnіле челе тай
strelzqite, пълністії чеі тай ѩпsemnagі рекспозікъ
авторитета критіческі, ші dta, deasіa неофіт ѩп ѹр-
налістъл ромънешкъ, нз! Пентръ къ ам zis къ Га-
зета de Transilvania este ѩп dekadincъ, ці'ам jir-
nit орголів! Inde irae! Dap віna mea este, дакъ
щі оара кънд Баріц ѹ-аш тракт Газета нз ѹ-аш
тракт ші капачітатае sa? Віna mea este дакъ Баріц,
ретръгъндзсе din редакціе, ші'аш aninat пана атът
de sas, ѩп кът dta къ тоате акътъріле п'аі пітат
а о апіенце? Дакъ аш фі кътат п'ам іntere-
sъл те ѩп прів'at, делъл че атіввезі аріквілълі

те ѩп, іnterесъл те ѩп прів'at ар фі фост, Domnъle M-
ръшанъ, ка съ te дналъла черэр; кът атънче не-
грешіт къ т'аі фі ресніліт, дъндъті ші mie, дапъ
обіческі, візъл din ачеле dekretе de imortaditale къ-
каре, ѩп колоанеле дтале, ешті атът de үнерос къ-
тъ тої ачеі ч'пі adresaazъ віе ві комплімент...
Мъ ѩпцелені, домнъле редактор. A bon entendeur
salut, зіче франческъ. (ва зрма). М. К.

Poesie.

Огарбл ші іепореле.

(Фабъль.)

Калітъціле поастре челе тай ѩпsemnate,
Не сжнт ades ѩп літне дрент кріме ѩпіtate,
Маі аles кънд съ'нітъпль s'adskt 'тпіfедекаре,
Ла къфетърі ші фанте вреднічі de дефътіаре.

Asta ne-o 'n'kredingeaazъ

Фабъла че зрмеаazъ:

Іепореле одатъ

Фі трас ла јдекаazъ

De ві orap; ѩп tsfe атънчеа презіда
Копоїя; ел sentinga фъръ апел о да
Къчі ера de соіs новіл ші se пъкксе пріст,
Ші дрентъл настрадал ѩп къпощеа de post.
Огарбл кътъ ел аша se adresъ,

Ші'п літба лії stpіrъ:

„О! ts, че презідеzi senatъl чел къпеск!

Ез він съ јлізеск

De ачест тікълос

Че софлетъл ті-а skos,

Къчі орі кънд вредніл прінд, не deal sah ne къмпії,
Ел фіце пар'къ-ар фі gonit de віjлії;

Ш'апої п'алеаргъ дрент,

Кз ел съ поці da пент,

Чі теріце tot котіш

Ші заре кърмезіш;

К'зі къвакт, п'аре пас пічі вімілт крептінеск.

Dap че съ тай ворвесь...

Кънд кіар тірпіата fa, de-a фі кзт ам афлат,
Аі фост adeseopі de джнізл ѩпшелат!

— „Destъl: pesninde-акш, соіs пекквіїпчіс,

Брекіят ші фрікос;

Zi, че s'ар фі 'п'тъплат дакъ домнъл огар,

Gonindste'n zadap,

Лиші француз вр'ун пічор? ші ктм de ұндпрезнешті
Съ фачі а асқда огарій боіерешті?"

Іспреле-а реснен: Мърия та, гънденк
Къ ны пъкътхеск
Фиінд къ ам броіт

Пріп ғогъ съ тъ скан de ып връйташ қомпліт...
— „Те'шълі, лыбръ атбпчі копоівл кафеній;
Ли Kondikъ е скріп, пе ктъ еж minte үііг,
Ла фада шеант-зечі ал шесеа параграф,
Къ орі че вънтиор te поате фаче праф
Дакъ te ва 'нтын; ал дрент a te лынта,
Дар ны'ї este ертат пріп ғогъ а скъп.
Не ачест темеіз дар, еатъ te-am осжандит
Съ фій de ұріспал ұндатъ јспіт:
Карnea съ ва пъстра пентръ јздеңктор,
Іар лавелі вор фі пентръ јзлеңктор!

Гр. Aleksandresk.

КЪНТИК.

Франдез, Neamц, Рss, че фіреа та-а фъкот,
Пъмінбл тъѣ е біне-а ны үііа;
Орі кті е драг локвл че л'a пъскот.
Еж, фрадії меї, орі үнде-оіз къста,
Ны маі гъsesк ка дәлчea Ромъніе,
De-o ші хълеск къді se хръпеск ұп ea
Корчі венітіч. Дар орі кті ва фі, фіе,
Еж скант ромън, шіті плаче үеара тіе.
Лаңдъ твліді пре Франдезвл војос,
Не тәндірвл Rss, пре Neamцвл резвлат,
Ла дъншій, спеній, къті біне ші фромос;
Дар, фрадії меї, еж орі кті ам үмвлат
Не дретері лепі, кк шіне ферекате,
Ны тъ'ибоіам; ші вреді съ штіді де че?
Пентръ къті плаќ шозелеле stpikate.
Еж сінт ромън, мі-е драгъ үеара тіе.
Stрtine цері ұпі плаче-ades съ вѣд,
Дар сінт сътврлжmea de-a колінда;
Ли үеара тіе de-актм воік ка съ шед,
Къчі, фрадії меї, орі үнде воік үмвлата,
N'o съ гъsesk ачea өвпъ пріміре
Че м'ам denpins ұп үеаръ-ті а віdea;
Къчі ұп stрtine е рече гъздіре!
Еж скант ромън, мі-е драгъ үеара тіе.
Тыпър ерам ші сърѣтам қо-амор
Албастрій оқі фетеі үііі Франдез,

Еа тъ віnds! ші еж воіам съ тор,
Кънд тъ 'нтыні sopa үііі Engllez.
Dрагостea еі скъпъ а теле зіле,
Дар тъ'нгіеда, ші тъ'нкълzi абыа
Дәлчеле-амор ротъпчелор копіле...
Еж скант ромън, жті плаче үеара тіе.

Ла масъ веѣ adese bin stp'lin,
Токаі, Бордо, Шампаніе ізбеск,
Еар маі аles префер вінбл de Pin
Дакъ ны ам Kotnar ші Odobesк;
Кънд ұпсъ ам, демерт пініе пахаре,
Аноі ұпчен съ къпт вре о танеа,
Ші скант tot beat кті үінз зіделе амаре!
Еж скант ромън, мі-е драгъ үеара тіе!

К. Негрэдди.

Miscèle.

О вазаконie лімбістікъ. — Кк опор ші кк падіоналітате чіне ар фі сокотіт къ с'ар птіт алктуі үп къвжт каре съ п'айбъ пічі үп ұндател? О! мінспе а nedantismul! Stilul грэj нs era de аріен; еатъ авем ші къвінте грэле. Гжчід de птітепі, гжчід воі, літераторілор пъздръевані, че къвжт поате фі ұп літва ротъпесақті маі лупк къ о сілаве де кті челе маі лупкі верхарі ротъпешті? Ұп къвжт de 17 сілаве este ұntpr'адевър o мінспе філологікъ. Къвжт ачест мінспат ұп прівіреа лупкімей, este ұп прівіреа индеlesлі о енігть, ктезым s'o зічет, пентръ ұпсюмі авторлікъ. Гжчід, тъ рог, че къвжт поате фі ұп каре опорвл съ нs фіе опор, ші tot съ фіе опоріфік; падіоналітате съ фіе ұп коадъ, іар ұптре джанса ші ұптре опорвл neопор съ фіе, ка легътвръ, үп ұптрег къвжт формат фіръ авілітате din къвжтбл авіл? М'аші пріnde рұмъшаг не тоате скріеріле граве din Ardeal къ аша къвжт алктуіт nс se афл' пічі ұп чеа маі іноваті скріере de sistema пошт. Amatorij de логографіе ші de гжчітірі пошті, карії, өйткенд'ші капвл съ деследе гжчітіра de sss, ар къді ұп аметіаль, потк съ дескізе о карте de школаъ, чед динтеіш че se пнен ұп тұна ұпченпшторілор, ші ла фада 14 din a III-a edigie, вор da de къвжтбл-monstrj: i n о о р і ф і к а віліт din a g i o n a l i t a t e!!!! каре, дақъ чінєва s'ар іспіті ал posti пректі тревзіе съ se постесақт къвінте де үнел лімпі, тъ тем къ пі-і-ар маі ретпнеп съфларе. **Ромънія літераrъ** аре ұп къпет съ піе үп пред ұпсюміт пентръ дескоперіреа ұпделеслі ачесті къвжт monstrj; авторл ұпсюмі ва фі прійті ла конкір. Dоріторі че ар воі а ла къпощітін де програмл конкірслі, потк съ se адресезе ла тоате лібрьріле din Іаш; іар маі кк самъ ла ачеле үнде este de-поzitbl Авеchedаріблі пентръ скоалеле ұпченпштоаре а D-лік Nifon Бълшеск. Doamne, Doamne! de твлт лімбістікъ че аж dat neste тоате канетеле noastre, оп съ аріпшг копії постри a emi din скоале кк літва de үп кот, ка ші къвінте че скант sijigі а ұпвъца ші a posti, sepmant.

I.